

KARVIA

Oman tiensä kulkijan strategia

Sisällysluettelo

TAVOITETILA – KARVIA 2025	2
1 TAUSTA.....	2
2 STRATEGIAPROSESSI	4
3 STRATEGIAN OSA-ALUEET	4
3.1 Kuntatalous- ja hallinto.....	4
3.1.1 Omistajapolitiikka	5
3.1.2 Henkilöstöpolitiikka	5
3.1.3 Kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet.....	6
4.2 Yhteistyön kehittäminen	7
4.3 Asuminen.....	7
4.4 Elinkeinopolitiikka ja alueen elinvoiman kehittäminen	8
4.5 Elinympäristö ja maanosto.....	9
4.6 Kunnan imago ja kuntamarkkinointi	10
4.7 Kunnan palveluiden järjestäminen ja asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen.....	11
4.7.1 Sosiaali- ja terveyspalvelut	11
4.7.2 Sivistyspalvelut	11
4.7.3 Vapaa-aika	12
4.7.4 Tekninen toimi.....	13
4.7.5 Elinkeinotoimi	14
4.8 Tietostrategia.....	15
4.9 Strategian seuranta ja arviointi	15

TAVOITETILA – KARVIA 2025

Vuonna 2025 Karvia on itsenäinen oman tiensä kulkija. Karvia on elinvoimainen, omaleimainen ja viihtyisä edelläkävijäkunta, jonka talous on vakaalla pohjalla.

Karvia on yrittäjä- ja perheystävällinen sekä kokoonsa nähden vireään aktiivinen kunta, joka tarjoaa asukkailleen laadukkaat lähipalvelut kustannustehokkaasti.

Liikuntamyönteisessä ja paikallisesta kulttuurista tunnetussa kunnassa on laajat ja monipuoliset vapaa-ajanpalvelut sekä paljon persoonallisia tapahtumia, joita leimaa yhdessä tekemisen meininki ja yhteisöllisyys.

Matkailijat ovat löytäneet tiensä kuntaan. Matkailijat vierailevat Annen Taidekahvilassa, luontokohteissa Kauhanevalla ja Alkkian retkeilyalueella, Kulttuurikeskus Skantzin tapahtumia seuraamassa, Kammista Skantziin – Taiteiden reitti on noussut tunnetuksi matkailukohteeksi ja Lauhanvuori –Hämeen kangas geoparkki tuo kansainvälisiä matkailijoita myös Karviaan. Erilaiset kunnan, yritysten ja yhdistysten toteuttamat tapahtumat keräävät runsaasti yleisöä ja tapahtumia järjestetään ympäri vuoden. Matkalaisissa on sellaisia, jotka ihastuvat kuntaan ja muuttavat tänne asumaan. Etätyön lisääntyminen, valokuitu ja monipuoliset palvelut tuovat kuntaan uusia asukkaita.

Karvia on viihtyisä ja maaseutumaisuutensa ja kauniin maisemansa säilyttänyt kunta, joka tunnetaan teollisuuden, monipuolisen yritystoiminnan ja hyvien palveluiden lisäksi monipuolisesta maataloudestaan. Viljelyn ja puutarhatalouden lisäksi Karviassa tuotetaan laatumaitoa ja laatulihaa. Karviassa on lukuisia toimivia erisuuruisia yrityksiä, jotka toimivat hyvin monella toimialalla. Matkailun parissa työskentelevien yritysten määrä on kasvava ja ne muodostavat yhä kattavamman alueellisen palveluverkoston.

Väestömäärä säilyy vähintään nykyisenä ja väestön hyvinvointiin on panostettu.

1 TAUSTA

Karvian kunnan edellinen kuntastrategia oli laadittu vuosille 2016–2019. Strategiaan kirjattu tavoitetilä Karvia 2019 saavutettiin valtaosiltaan pitkäjänteisellä toiminnalla. Karvia tunnetaan omaleimaisena ja tapahtumarikkaana kuntana. Luonto ja kulttuuri ovat Karvian vetovoimatekijöitä ja matkailu lisääntyi aivan strategiakauden loppupuolella.

Kunnassa on hyvät ja monipuoliset palvelut niin kunnan kuin yrittäjien tarjoamina ja yhdistysten rooli on tärkeä palveluiden ja harrastusten tarjoamisessa. Keskusta-alueen viihtyisyys on edellisellä strategiakaudella parantunut ja työtä viihtyisyyden eteen

tullaan jatkamaan systemaattisesti myös nykyisellä strategiakaudella. Väkiluvun kehitystä ei edellisellä strategiakaudella saatu käännettyä nousuun, mutta nettomuutto kääntyi positiiviseksi. Vierastyövoiman osuus paikkakunnalla on kasvanut erityisesti vuoden 2022 jälkeen.

Perusopetus yhtenäiskoulussa on käynnistynyt ja tavoittanut muotonsa. Kunnassa on panostettu kattavaan ja laadukkaaseen varhaiskasvatukseen ja yhä suurempi osa lapsista on varhaiskasvatuksen piirissä. Lapsen polku jatkuu yhtenäisenä varhaiskasvatuksesta läpi perusopetuksen.

Karvian kunta on ollut samojen taloushaasteiden edessä kuin miltei jokainen Suomen kunta. Sosiaali- ja terveysmenot kasvoivat koko sen ajan, kun palveluiden järjestäminen oli kunnan vastuulla. Tulopohja on matala. Nykyisessä strategiassa on pääpaino talouden vakauttamisella ja toimintojen tehostamisella. Taloustilanne tuo mukanaan sopeuttamistarpeen. Pitkän ajan ennusteen mukaan Karvian väkiluku pienenee ja ikäihmisten suhteellinen osuus kasvaa. Toisaalta vierastyövoiman kasvu lisää väkilukua sekä elinvoiman kasvua ja heistä yhä suurempi osa on tullut Karviaan jäädäkseen. Palveluita tulee pystyä sopeuttamaan tarvetta vastaavalle tasolle ja kustannuskehitystä tulopohjan kaventumiseen.

Sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimi siirtyi 2023 alkaen hyvinvointialueen järjestämäksi. Palveluiden saatavuus sekä valtionosuuksien ja verotulojen kehitys tulee olemaan merkittävä riskitekijä tulevaisuudessa. Hyvinvointialueen palveluostojen keskittyminen muodostaa riskitekijän kunnan elinvoimalle. Myös elinkeinopalveluiden kehittämisessä onnistuminen nousee yhä tärkeämpään rooliin painopisteen siirtyessä enemmän verotulojen varaan.

Kunnan talous on merkittävien haasteiden edessä ja säästötoimien lisäksi kunnan on löydettävä muitakin keinoja selvitäkseen tulevista vuosista. Vuodesta 2029 alkaen on nähtävissä kiinteistöverojen kasvua uusiutuvan energian hankkeiden toteutuessa.

2 STRATEGIAPROSESSI

Kuntalain 2015 pykälässä 37 säädetään, että kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista.

Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palveluiden järjestäminen ja tuottaminen, kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet, omistajapolitiikka, henkilöstöpolitiikka, kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet, elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta.

Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa.

Kuntastrategian laadinta aloitettiin perustamalla viisi eri työryhmää: yleishallinnon, teknisen toimen, elinvoimatoimen, kasvatus- ja opetustoimen sekä vapaa-ajantoimen sektoreilta. Työryhmät koostuvat luottamushenkilöistä, viranhaltijoista ja työntekijöistä. Työryhmät ovat kukin tahoillaan valmistelleet strategiaa ja puheenjohtajistosta muodostuva yleishallinnon työryhmä on koonnut strategian yhteen. Kuntastrategian tarkistamiseksi nimettiin työryhmä elokuussa 2023.

3 STRATEGIAN OSA-ALUEET

3.1 Kuntatalous- ja hallinto

Kunnan hallinnon tulisi olla ohut ja tehokas mutta riittävällä tasolla. Kuntajohdon on oltava helposti lähestyttävää. Kunnalla tulee olla resursseja kehittää uusia toimintamalleja. Uudistuksia ennakoidaan selvittämällä ja kokeilemalla vaihtoehtoisia ratkaisuja.

Kuntatalouden kehitystä tulee ennakoida ja kunnassa tulee työskennellä sekä tuottaa palveluja kustannustehokkaasti.

Kunnan henkilöstöä ja sen tietotaitoa käytetään joustavasti. Henkilökunnan tulee jakaa osaamistaan ja hiljaista tietoaan toisilleen. Henkilöstön erikoisosaamista tulee hyödyntää täysimääräisesti kunkin vahvuudet ja osaaminen hyödyntäen.

3.1.1 Omistajapolitiikka

Omistajaohjaus tarkoittaa toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan (kuntalaki 46 §). Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisöjen toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus (kuntalaki 47 §)

Kuntakonserniin kuuluvien yhtiön omistajaohjauksesta vastaa kunnanhallitus. Omistajapolitiikka linjataan kuitenkin valtuustossa, joka päättää konserniohjeen hyväksymisestä.

Kunnalla on tärkeitä omistuksia kunnallistekniikkaan liittyvissä yhtiöissä, kuten Vatajankosken Sähkö, Karvian Lämpö Oy ja Suupohjan seutuverkko (Sunet). Omistusta on tärkeää harkita tapauskohtaisesti, jotta kunta pystyy vaikuttamaan palveluiden pysyvyyteen ja laatuun. Tärkeää on, että kunnassa on riittävästi tarjolla vuokra-asuntoja erilaisiin tarpeisiin. Nuorten jäämiselle Karviaan hyvätaoiset vuokra-asunnot ovat edellytys. Yrittäjien kannalta on tärkeää, että työntekijöille on tarjolla riittävästi asuntoja.

Kunnan vuonna 2019 perustama Willi Karvia Oy –niminen tytäryhtiö markkinoi kuntaa ja matkailijoita palvelevien yrittäjien ja yhdistysten palveluita. Yhtiö osallistuu tapahtumien järjestämiseen ja sen tavoitteena on parantaa matkailijoita kiinnostavien kohteiden esittelyä ja tuoda esiin uusia kohteita matkailijoita varten. Yhtiön tulee edistää yritysten ja yhdistysten toimintaedellytyksiä.

Omistajapolitiikan toteuttamistavat määritellään tarkemmin konserniohjeessa.

3.1.2 Henkilöstöpolitiikka

Työnantajamaine on keskeinen vetovoimatekijä, kun kilpaillaan osaavasta työvoimasta. Henkilöstöpolitiikan tavoitteena on varmistaa tehokkaan ja tehtävistään kiinnostuneen henkilöstön saaminen ja pysyminen kunnan palveluksessa. Henkilöstöä tuetaan ja sen työhyvinvoinnista ja jaksamisesta huolehditaan. Henkilöstöhallinto hoidetaan yhtenäisesti ja tasa-arvoisesti eri hallintokunnissa. Henkilöstön kehittämisen tavoitteena on kehittää henkilöstön tietoja, taitoja ja asenteita koulutuksen ja muun kehittämisen avulla niin, että henkilö kykenee hoitamaan menestyksellisesti sekä nykyiset että suunnitellut työtehtävät.

Työtehtävien vaativuutta arvioidaan säännöllisesti ja tehtäväkuvaukset pidetään ajan tasalla. Kunnassa-huolehditaan siitä, että henkilöstön osaaminen on ajan tasalla ja ajankäyttö hallittua. Henkilöstön osaamista ja asiantuntemusta tuetaan antamalla

työnkuvaa tukevaa ja laajentavaa koulutusta. Tavoitteena on laaja-alaisesti asiantunteva henkilöstö.

Työhön perehdyttäminen tehdään suunnitelmallisesti ja henkilöstöä ohjataan työssään koko työsuhteen ajan. Perehdyttämisen tavoitteena on varmistaa, että tulokkaalle annetaan riittävät tiedot ja opastus työn tehokkaaksi suorittamiseksi ja työyhteisöön sopeutumiseksi periaatteella kaikki ottavat tulokkaan huomioon.

Yhteistyömahdollisuuksia tulee kartoittaa työtehtävissä, joissa edellytetään korkeaa asiantuntemusta. Muutoinkin henkilöstön jäädessä pois kartoitetaan erilaiset vaihtoehdot työtehtävien järjestämiseksi. Henkilöstön asiantuntemuksen tulee käyttää yli toimialarajojen.

Hyvällä henkilöstöjohtamisella voidaan parhaiten ennakoida osaamistarpeita, pienentää henkilöstön vaihtuvuutta, parantaa sitoutumista ja vähentää henkilöstökustannuksia. Työpaikan henkilöstörakenteen tulee olla iän, palveluajan, koulutuksen ja työkokemuksen suhteen mahdollisimman monipuolinen.

Palkkauksen ja palvelussuhdeasioiden hoidon tavoitteena on turvata kilpailukykyiset palvelussuhteen ehdot sekä edistää toiminnan tehokkuutta sekä henkilöstön työmotivaatiota. Palkkatasoa määriteltäessä otetaan huomioon myös paikkakunnan ja talousalueen yleinen palkkataso. Virkasuhteen käyttö rajataan niihin työtehtäviin, joissa on kyse julkisen vallan käyttämisestä. Tavoitteena on tehtäviinsä sitoutunut ja pysyvä asiantuntijajoukko joka toimialalla.

3.1.3 Kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

Kuntalain 22 §:n mukaan kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista.

Asukkaiden mielipide on selvitettävä ennen merkittävien päätösten tekemistä ja palveluja tulee kehittää ja suunnitella yhdessä niiden käyttäjien kanssa.

Asukkaille järjestetään teemakohtaisia kuulemistilaisuuksia.

Vaikuttamismahdollisuuksia lisätään edelleen. Vaikuttamisen edellytyksenä on tiedotuksen lisääminen kuntalain mukaisesti. Kaikkien toimielinten esityslistat, pöytäkirjat tärkeimpine liitteineen ja viranhaltijapäätökset julkaistaan kunnan verkkosivuilla. Lisäksi tärkeimmistä asioista tiedotetaan erikseen kulloinkin tarkoituksen mukaisimmalla tavalla huomioiden tasapuolisesti myös ne kuntalaiset, joilla ei ole kiinnostusta ja mahdollisuutta sähköisen median käyttöön. Merkittävässä

päätöksissä kuntalaisia kuullaan eri tavoin, mm. yleisissä kuulemistilaisuuksissa, verkkokyselyillä sekä eri ikäryhmien vaikuttamiskanavien kuten nuorisovaltuuston, vanhus- ja vammaisneuvoston sekä harrastepiireissä vuoropuhelun ja henkilökohtaisen kohtaamisien kautta. Kunta viestii aktiivisesti ja näkyvästi sosiaalisessa mediassa.

4.2 Yhteistyön kehittäminen

Seutukunnallinen ja sen ylittäväkin yhteistyö on tärkeää, ja sen on oltava avointa. Kun toimintoja hoidetaan yhteistyössä ja mahdollisesti keskitetysti, on tärkeää, että toimintoja keskitetään tasapuolisesti. Karvian kunnan on tehtävä jatkossakin hedelmällistä yhteistyötä muiden näkökannat huomioiden.

Yhteistyötä tulee kehittää Pohjois-Satakunnan seutukunnan lisäksi tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan myös yli maakuntarajojen. Kunnan edun mukaista on kehittää mahdollisimman laajat yhteistyöverkot eri suuntiin, yhteistyömahdollisuudet selvitetään kattavasti ja jatkuvasti.

Yhteistyötä kehitetään ja hyödynnetään myös kunnan sisällä. Erityisen tärkeää on yhteistyö lukuisten kunnassa toimivien yhdistysten ja yritysten kanssa. Elinkeinotoimessa tulee lisätä yhteistyötä eri oppilaitosten kanssa esim. erilaisten hankkeiden avulla. Digitalisaation tuomat mahdollisuudet tulee ottaa huomioon yhteistyön kehittämisessä. Yhteistyötä voidaan kehittää myös kuntalaisten kanssa, ottamalla palvelun käyttäjät mukaan uusien toimintatapojen kehittelyyn.

4.3 Asuminen

Kiinteistöosakeyhtiö Karvian Vuokrataloilla on 135 asuntoa. Kiinteistöjä on kunnostettu suunnitelmallisesti ja tätä jatketaan myös tulevalla strategiakaudella resurssien puitteissa.

On erittäin tärkeää, että kunnassa on tarjolla riittävä määrä laadukkaita ja kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja. Kunta markkinoi kootusti myös yksityisten vuokranantajien vapaita asuntoja.

Kunnalla tulee olla tarjolla riittävä määrä kaavoitettuja omakoti- sekä rivitalotontteja. Maaseutuasuminen huomioon ottaen kaavoitettavien tonttien tulee olla riittävän suuria. Tärkeää on, että tontteja on saatavilla myös kyliltä sekä myös vapaa-ajan asumisen tarpeisiin. Olemassa olevia tontteja markkinoidaan tehokkaasti. Kunta tiedottaa keskitetysti myös myynnissä olevista asunnoista.

Kaikkiaan tavoitteena on, että kunnassa on tarjolla monipuolisesti erilaisia asumisvaihtoehtoja viihtyisässä asuinympäristössä.

4.4 Elinkeinpolitiikka ja alueen elinvoiman kehittäminen

Työllisyys ja verotulot ovat tällä hetkellä kunnan tärkein kehitettävä osa-alue ja strategian keskeinen painopistealue. Kunnan tulee harjoittaa aktiivista, suunnitelmallista ja yrittäjälähtöistä elinkeinopolitiikkaa, jolla turvataan työpaikkojen säilyminen ja lisääntyminen. Päätöksenteossa tulee huomioida yrittäjävaikutukset. Yrittäjien ja kunnan välinen vuorovaikutus tulee olla jatkuvaa ja laaja-alaista.

Elinvoimalautakunta laatii vuosittain elinvoimapolitiittisen ohjelman, jossa kirjataan konkreettiset toimenpiteet kunnan elinvoiman kehittämiseksi. Toimenpiteitä seurataan aktiivisesti.

Kunnan tulee edistää yrittäjien osaamisen ja toimintaedellytysten parantamista. Kunnassa vallitsevaa positiivista virettä tulee ylläpitää edistämällä viihtyisyyttä ja myönteistä kuntakuvaa tulee tuoda julki.

Kunnan tulee omilla toimillaan tukea työntekijöiden ja työpaikkojen kohtaamista. Kunnan on edistettävä nopeilla ja tasapuolisilla lupa-, kaava-, tontti- ja toimitilaratkaisuilla yrittäjien toimintaedellytyksiä. Palvelut tulee pitää sellaisena, että ne tukevat yrittäjien mahdollisuuksia saada riittävästi työvoimaa.

Karvian kunta ylläpitää yrityssivustoa Business Karvia. Sivustolta löytyy yrittäjien tarvitsemat palvelut, yrittäjäartikkelit ja yritysrekisteri.

Willi Karvia Oy:n toiminta palvelee elinvoimaa laaja-alaisesti. Sen tavoitteena on kunnan ja yrittäjien tuottamien palveluiden markkinointi positiivisella willillä vireellä ja houkutellessa kuntaan uusia yrittäjiä ja asukkaita.

Etenkin nuorten työllistymistä tulee edistää ja tavoitteena on, että Karvian omat nuoret voisivat työllistyä Karviassa. Kunta pyrkii toimillaan tukemaan nuorten työllistymistä myös maatalouteen. Nuoria tuetaan työllistämään itsensä myös yrittäjyyden avulla. Koululla on tehty systemaattista ja laajamittaista työtä yrittäjyyskasvatuksessa, mitä jatketaan kannustaen oppilaita tutustumaan yrittämiseen käytännössä, taloudelliseen ajatteluun ja sisäiseen yrittäjyyteen (yrittäjämäiseen työotteeseen). Yrittäjyyskasvatusta kehitetään nykyisestään ja yrittäjien ja koulun yhteistyötä parannetaan järjestelmällisesti.

Tulevaisuuden kannalta on hyvin tärkeää saada nuoret kouluttautumaan ja jäämään Karviaan. Jääminen on mahdollista, mikäli on tarjolla työtä, asuntoja ja hyvät palvelut ja vapaa-ajanviettomahdollisuudet.

Kunnan tulee toimillaan edesauttaa valokuituverkon mahdollisimman tehokasta hyödyntämistä ja markkinoida sitä aktiivisesti. Maataloudesta saatava kokonaistulomäärä on pyrittävä pitämään nykyisellä tasolla.

Kunta osallistuu aluekehittämishankkeisiin, joissa edistetään alueen elinvoiman kehittämistä. Kunta olla hankehakijana silloin, kun tarve hankkeelle on kuntalähtöinen, jos esimerkiksi pääosa investoinneista tulee kunnan alueelle ja hankkeella on myös alueellista merkitystä. Kunta on mukana monipuolisesti elinkeinoja kehittävässä alueellisissa hankkeissa.

Kunta on kehittänyt voimakkaasti matkailua ja matkailun kehittäminen jatkuu myös tulevaisuudessa. Willi Karvia Oy tekee yhteistyötä yritysten ja yhdistysten kanssa kehittäen matkailijoiden palveluita. Matkailijat hyödyntävät laajaa joukkoa yhdistyksiä ja yrityksiä. Kunta on mukana Lauhanvuori- Hämeen kangas Geopark yhdistyksen toiminnassa. Geopark status saatiin vuonna 2020 ja se tuo tulevaisuudessa alueelle myös kansainvälisiä matkailijoita. Matkailun valmiuksia kehittämistä jatketaan ja kuntarajat ylittävää yhteistyötä tehdään yhdessä muiden geopark -toimijoiden kanssa.

Kunnan luontokohteita ja muita matkailunähtävyyksiä kehitetään geoparkin toimesta sekä kunnan ja Willi Karvia Oy:n toiminnalla. Kauhajoen kanssa tehdään yhteistä Kammista Skantziin – taiteiden Reitin merkeissä. Taiteiden reitin kohteina Karviassa ovat Kulttuurikeskus Skantz, kirkko ja museoalue, Annen taidekahvila sekä tienvarsitaide. Kauhajoen puolella kohteina ovat Alpon Savanni ja Kammikylä. Alkkian retkeilyaluetta kehitetään yhdessä Parkanon kanssa.

Työvoimapaalvelut siirtyvät vuonna 2025 kuntien järjestämisvastuulle, jolloin Karvia on osa Satakunnan työllisyysaluetta.

Kuntouttava työtoiminta on siirtynyt vuoden 2023 alusta hyvinvointialueen järjestämiseksi. Toiminta on muotoutumassa vuoden 2024 aikana.

4.5 Elinympäristö ja maanosto

Keskustan alue on muuttunut viihtyisämmäksi, mutta tavoitteena on edelleen kehittää koko kunnan aluetta ja yleistä katukuvaa viihtyisämmäksi ja siistimmäksi maaseutumaisuus säilyttäen. Kunnan tulee kannustaa kuntalaisia elinympäristömme viihtyisyyden parantamisessa. Kunnan kehittämisessä huomioidaan myös liikenneturvallisuuden parantaminen huolehtimalla yleisten liikenneväylien kunnosta.

Karvian omia luonnonvaroja käytetään järkevällä, kestäväällä ja kuntalaisia hyödyntävällä tavalla. Myös turvetuotannon edellytyksiä pyritään tukemaan. Olemassa olevia tiloja ja rakennuksia hyödynnetään mahdollisimman monipuolisesti erilaiseen toimintaan. Vesistöjen kunnosta huolehditaan ja vesialueita hyödynnetään nykyistä paremmin. Lakeuden Veden vedenoton vaikutuksia pohjaveden määrään ja laatuun seurataan.

Kunnalla on oltava jatkossakin myynnissä kaavoitettuja tontteja teollisuudelle, rivitaloille sekä omakotitaloille. Kaavoituksessa huomioidaan ehjien, kauniiden maisemakokonaisuuksien säilyminen. Kokonaisuudessaan maanhankinnan tulee olla suunnitelmallista ja tarpeeseen pohjautuvaa. Tonttialuille rakennetaan toimiva infrastruktuuri.

4.6 Kunnan imago ja kuntamarkkinointi

Kunnan markkinointi suuntautuu ensisijaisesti kunnan ulkopuolisiin tahoihin.

Karvia profiloituu yrittäjäystävällisenä, luonnonkauniina, turvallisena, palveluiltaan ja kulttuuriltaan monipuolisena kuntana. Imagoa ja tunnettavuutta rakentavat myös aktiiviset kulttuuri-, liikunta- ja vapaa-aikapalvelut. Koko kunnan siisteys, kiinteistöjen kunto ja esteettisyys vaikuttavat osaltaan positiivisesti kuntakuvaan. Kunta tarjoaa asiakaslähtöistä ja ystävällistä palvelua kaikissa toiminnoissaan. Valokuituverkkoa nostetaan esiin ja hyödynnetään voimakkaasti kunnan imagon kehittämisessä. Kuntaa markkinoidaan paikkana, jossa on tietoverkkoyhteyksien avulla hyvät mahdollisuudet tehdä etätöitä maaseudun rauhassa.

Karvia on oman tiensä kulkija ja Willi Karvian ja Kulttuurikeskus Skantzin brändin rakentamista jatketaan suunnitelmallisesti. Kunta toimii aktiivisesti Lauhanvuori-Hämeen kangas Geopark -verkoston jäsenenä ja hyödyntää Geopark-statusta omassa markkinoinnissaan. Karvia on luovien, yhteisöllisten ja lahjakkaiden ihmisten viihtyisä koti, jonne toivotetaan tervetulleeksi niin matkailijat kuin uudet asukkaat. Karviassa on matkailijalle tekemistä ympäri vuoden ja tapahtumia järjestetään paljon ja niistä jokainen löytää itseään kiinnostavan.

Willi Karvia Oy, kulttuuri- ja liikuntatoimi, yritykset ja yhdistykset tekevät tiivistä yhteistyötä tapahtumien järjestämisestä. Yhteistyö hyödyttää jokaista tahoa ja sitä tehdään myös yli kuntarajojen.

4.7 Kunnan palveluiden järjestäminen ja asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen

4.7.1 Sosiaali- ja terveystyöpalvelut

Sosiaali- ja terveystyöpalvelut sekä pelastustoimi siirtyi vuoden 2023 alusta Satakunnan hyvinvointialueen järjestämisvastuulle. Kunta pyrkii aktiivisesti vaikuttamaan lähipalveluiden säilyttämiseen kunnassa.

Kunnan on huolehdittava kuntalaisten hyvinvointiin liittyvästä ennaltaehkäisevästä työstä ja taattava palvelujen saanti myös tulevaisuudessa. Liikuntatoimen ja kulttuuripalveluiden tarjoamaa ennaltaehkäisevää työtä jatketaan nykyisellä tavalla ja ennaltaehkäisyssä hallintorajat ylittäväksi tavoitteeksi otetaan päihde- ja mielenterveystyö. Ennaltaehkäisevää päihdetyötä tulee tehdä pitkäjänteisellä valistustyöllä ja moniammatillisesti. Myös korjaavasta hoidosta tulee tarjota riittävästi tietoa.

4.7.2 Sivistystyöpalvelut

Sivistystyöpalvelut toteutetaan laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. Peruskoulutus on kunnan tärkeimpiä tehtäviä. Yhtenäiskoulu on turvallinen ja oppilaslähtöinen oppimisympäristö, jossa viihtyisyyteen ja esteettisyyteen panostetaan. Yhtenäiskoulussa lapset ja nuoret ovat lähellä liikunta-, kulttuuri- ja kirjastopalveluita. Koulun kautta kannustetaan ja aktivoidaan lapsia ja nuoria osallistumaan erilaisiin harrastuksiin.

Yhtenäiskoulun rakennusta ja piha-alueita käytetään täysipainoisesti myös ilta-aikaan ja lomilla erilaiseen harrastustoimintaan ja vapaa-ajan viettoon.

Lapset ja nuoret huomioidaan yksilöinä ja heidän vahvuuksiaan tuetaan. Varhaiskasvatuksesta lähtien opetus on osallistavaa ja sivistystyössä tehdään tiivistä yhteistyötä perheiden kanssa. Kasvatuksessa ja opetuksessa on positiivinen ja kannustava ote, jolla tuetaan lapsen ja nuoren minäkuvaa sekä vahvistetaan hyvää ja tervettä itsetuntoa. Jokaiselle lapselle ja nuorelle löydetään henkilökohtainen kasvunpolku, joka johtaa menestyksellisesti läpi varhaiskasvatuksen perusopetukseen ja jatko-opintoihin. Huomiota kiinnitetään myös lahjakkaisiin oppilaisiin. Opinto-ohjaaja tukee oppilaskohtaisesti opintopolun jatkumista toisen asteen koulutukseen ja työllistymiseen tai yrittäjyyteen saakka. Karvian yhtenäiskoulun vahvuutena on osaaminen yrittäjyyskasvatuksessa. Opetus huomioi digitalisaation ja koulussa on ajantasainen tieto- ja viestintäteknologia käytössä.

Sekä koulutoimen että varhaiskasvatuksen kaikessa toiminnassa on ennaltaehkäisevä työote. Ennaltaehkäisevää työtä tehdään koulunuorisotyöntekijän, erityisopettajien, vapaa-aikatoimen henkilöstön sekä koko muun henkilöstön toimesta. Päihde- ja mielenterveysongelmien ennaltaehkäisyyn kiinnitetään erityistä huomioita. Koulu, varhaiskasvatus ja kunnan vapaa-aikatoimi tekee saumatonta yhteistyötä lasten parhaaksi.

Kirjastopalvelut ovat kunnassa toimineet erinomaisesti ja ne säilytetään hyödyntäen omatoimikirjastopalvelua sekä Satakirjastojen maakunnallista kokoelmaa. Kirjasto tuottaa ajantasaisia palveluita varhaiskasvatukselle, koululle, opiskelijoille, eri alojen harrastajille sekä muille karvialaisille. Kirjasto tekee jatkuvaa yhteistyötä kunnan kaikkien sektoreiden kanssa.

Kansalaisopistotoiminnalla sekä taiteen- ja musiikin perusopetuksella täydennetään kunnan sivistyspalveluja.

4.7.3 Vapaa-aika

Vapaa-aikatoimen palvelut ovat monipuolisia ja laadukkaita. Palvelutarjonta pidetään tällaisena nykyisellä strategiakaudella. Niillä on tärkeä merkitys elinvoimalle ja pitovoimalle sekä kuntalaisten hyvinvoinnille. Vapaa-aikatoimessa taloudellisiin haasteisiin vastataan ohjauspalvelu- ja tapahtumamaksuilla harrastetilojen ollessa kuitenkin kuntalaisten saatavilla maksutta. Talousresursseja lisätään konsultoimalla yhdistyksiä sekä paikallisia toimijoita hakemaan ulkopuolisia rahoitus- ja tukikanavia. Sekä suora että välillinen tuki on yhdistyksille elinehto. Tulevaisuudessa liikunta- ja kulttuuritoimi tarjoaa myytäviä tuotteita ja markkinoi niitä matkailijoille yhteistyössä Willi Karvia Oy:n kanssa.

Liikuntatoimi huoltaa, pitää hallinnassaan olevat liikuntapaikat käyttökunnossa ja huolehtii, että perusliikuntapaikat ja liikuntapalvelut ovat kaikkien kuntalaisten saatavilla. Työssäkäyville ja ikääntyville suunnatuilla liikuntapalveluilla tuetaan työkyvyn ylläpitoa sekä ikäihmisten toimintakykyä, mikä osaltaan tukee heidän mahdollisuuksia asua kotonaan mahdollisimman pitkään. Edelleen luodaan ja kehitetään matalan kynnyksen liikuntapalveluja kuntosalin yhteydessä toimivaan terveystioskiin. Liikuntaneuvontatyöllä ehkäistään liikkumattomuuden aiheuttamia terveyshaittoja ja elintasosairauksien puhkeamista kaikissa ikäryhmissä.

Koulujen vapaa- ja loma-ajoille järjestetään lapsille ja nuorille ohjattua toimintaa ja leirejä kunnan ja kolmannen sektorin yhteistyöllä. Nuorisotoimen painopistealueena on ohjatun toimintojen järjestäminen nuoriso- ja harrastetiloissa nuorten toiveiden mukaisesti. Toimintaa nuorille räätälöidään yhteistyössä kodin, koulun, seurakunnan ja eri toimijoiden kanssa. Lasten ja nuorten toiveita harrastustoimintaan liittyen

kartoitetaan säännöllisesti. Nuorisovaltuuston edustajia kannustetaan osallistumaan aktiivisesti kunnalliseen päätöksentekoon ja tuomaan nuorten ääntä kuuluviin.

Nuorten todellisia vaikutusmahdollisuuksia parannetaan. Nuorten ideoiden, esimerkiksi nuorisovaltuustoaloitteiden, toteutuksia seurataan aktiivisesti. Avoimuutta kunnallishallinnon toiminnasta ja vuorovaikutusta lisätään nuorten suuntaan, jolloin luottamus vaikutusmahdollisuuksiin vahvistuu.

Vakiintuneita kulttuuritapahtumia ylläpidetään nykyisellä strategiakaudella; Karvia Laulaa ja soi, Willin Kansan viikko ja Suo Soikoon. Järjestetään harrastustoimintaa, jolla lapsia ja nuoria kannustetaan luovuuteen ja parannetaan esiintymisvalmiuksia. Omia esityksiä tuodaan kuntalaisten nähtäville omissa kulttuuritapahtumissa. Vapaa-aikatoimi tekee yhteistyötä Willi Karvia Oy:n kanssa tarjoten palveluita matkailijoille ja kuntalaisille. Etenkin matkailijoille suunnatuista palveluista voidaan periä maksu toiminnan rahoittamiseksi. Museotoimi kuuluu myös vapaa-aikatoimen vastuualueeseen. Ulkomuseoaluetta kehitetään järjestelmällisesti taloudellisten resurssien sallimalla tavalla.

Raittiustoimessa painopiste on ennaltaehkäisevässä päihde- ja mielenterveystyössä tiivistäen entisestään moniammatillista yhteistyötä. Varhainen puuttuminen on kaikkien kuntalaisten etu ja koko kunnan tehtävä. Olohuoneen tuomia mahdollisuuksia hyödynnetään ja matalan kynnyksen harrastustoimintaa kehitetään.

Vapaa-aikatoimi jatkaa vahvaa kumppanuutta alueen yhdistysten, kuntalaisten ja kolmannen sektorin kanssa hyödyntäen näiden osaamista palvelutuotannossa sekä tapahtumien järjestämisessä. Liikuntamyönteisyys, yhteisöllisyys, sitoutuminen ja läheisyys ovat kantavia voimia ja kunnan menestystekijöitä. Tulevien vuosien keskeinen tavoite onkin näiden tekijöiden vahvistaminen.

4.7.4 Tekninen toimi

Investoinnit suunnitellaan investointiohjelmalla pitkäksi ajaksi eteenpäin. Päätettäessä investoinneista tulee huomioida valvontaresurssin tarve. Kuntaan laaditaan kiinteistöstrategia kunnan omistamien kiinteistöjen hallinnoimiseksi. Kiinteistöjen käyttöaste pyritään saamaan mahdollisimman korkeaksi. Kunnan rakennuskannan ja katualueiden kuntoa ylläpidetään suunnitelmallisesti.

Vesi- ja viemärilaitos toimii jatkossakin erillisenä taseyksikkönä, jossa on tarkoitus pitkällä tähtäimellä kattaa kustannukset käyttömaksuilla. Vesiosuuskuntien kanssa tehdään yhteistyötä mm. järjestämällä yhteistä koulutusta. Myös poikkeustilanteisiin varaudutaan vesihuollon osalta.

Tekninen toimi digitalisoi olemassa olevat, vanhat asiakirjat toiminnan tehostamiseksi ja helpottamiseksi.

Teknisessä toimessa kartoitetaan kuntien välistä yhteistyötä palveluiden järjestämisessä. Yhteistyötä voidaan tehdä esim. järjestämällä yhteisiä koulutuksia sekä tekemällä alueellista suunnittelua mm. vesi-, jäte- ja energiahuollossa.

4.7.5 Elinkeinotoimi

Kunnan on taattava kuntalähtöistä, matalan kynnyksen laadukasta palvelua yrittäjille jatkamalla kunnan ja yrittäjien välistä yhteistoimintaa kunnanjohtajan johdolla.

Kunnan yrittäjien ja yritysten toimintamahdollisuuksien tukemista jatketaan nykyisillä, monipuolisilla tukimuodoilla. Kunta myöntää pienimuotoisia avustuksia yrityksille markkinointiin, koulutukseen ja nuorten kesätyöllistämisen tukemiseen. Myös yhteisöille voidaan myöntää avustuksia harkinnan mukaan elinkeinolautakunnan määrärahojen puitteissa. Tukimuotoja pyritään kehittämään yrityslähtöisesti todetun tarpeen mukaan siten, että kunta voi palvelusetelillä myöntää yrityksille erilaisia asiantuntija palveluita räätälöidysti määrärahojen puitteissa.

Yrittäjille tarjotaan monipuolista neuvontaa ja yrittäjien toiveiden mukaista koulutusta. Neuvonnassa hyödynnetään yhteistyöverkoston osaaminen.

Tavoitteena on elinkeinopolitiikan keinoin turvata yritysten toimintaympäristö ja kehittymismahdollisuudet. Elinkeino- ja politiikan on tuettava työllisyyden, yrittäjyyden ja elinkeinojen kehittymistä.

Tulevaisuudessa merkittävä osa kunnan energiatarpeesta tuotetaan uusiutuvilla energialähteillä. Karviasta muodostuu merkittävä tuuli- ja aurinkoenergiatuotantoalue, turvetuotantoaluiden määrä säilyy strategiakaudella entisellään ja bioenergian tuotantoa lisätään. Hyvinvointi- ja matkailualalle syntyy uusia yrityksiä ja työpaikkoja yksityisen palvelusektorin tuottamana. Matkailupalveluita kehitetään Willi Karvia Oy:n ja eri toimijoiden yhteistyönä, jolloin Karvian vahvuudet, kaunis ja monipuolinen luonto, villi luovuus ja hyvät palvelut ja runsas tapahtumatarjonta saadaan yhdistettyä ja Karviasta tulee vetovoimainen matkailukohde. Lähiruoan merkitystä vahvistetaan.

4.8 Tietostrategia

Tietostrategia on suunnitelma kunnan tietopolitiikasta.

Tietotekniikan pitää:

- *helpottaa ihmisten työtä*
- *helpottaa tiedon saantia ja välitystä sekä kommunikointia*
- *varmistaa oikean ajantasaisen tiedon saanti tarvitseville ja päätösten pohjaksi*
- *varmistaa tiedon tallentuminen myöhempää käyttöä varten*

ICT- ja tietosuojavastaavan palvelut ostetaan ulkopuoliselta palveluntarjoajalta, jonka kautta myös tehdään laitehankinnat. Kunnassa pyritään mahdollisimman yhtenäiseen laitekantaan sekä tarkoituksenmukaisiin hankintoihin.

Sähköistä asiointia edistetään ja kehitetään sähköisiä palveluita. Kunnan verkkosivut pidetään ajan tasalla ja jatkuvassa kehityksessä. Seutupalvelukeskuksen ja muiden kuntien välistä yhteistyötä kehitetään entisestään.

4.9 Strategian seuranta ja arviointi

Strategian toteuttaminen kuuluu jokaisen kunnan palveluksessa olevan työntekijän ja viranhaltijan tehtäviin. Kunnan henkilöstö koulutetaan ja sitoutetaan kuntastrategiaan. Vuosittainen talousarvio laaditaan strategian tavoitteiden mukaisesti.

Strategian toteutumista seurataan vuosittain kunnanjohtajan ja puheenjohtajiston kehityskeskustelussa.

Kun tilinpäätöksen yhteydessä arvioidaan talousarvion toteutumista, tulee kunnanhallituksen samalla kiinnittää huomiota myös strategian tavoitteiden toteutumiseen.